

Erik Mortenson
Folldalsveien 5169
2582 GRIMSBU

Deres ref

Vår ref
19/1194-

Dato
11. januar 2022

Anmodning om omgjøring av avslag på Folla kraftverk i Folldal kommune

1. Innledning

Olje- og energidepartementet opprettholdt NVEs avslag på søknad om bygging av Folla kraftverk i vedtak av 10.09.2021, etter klage fra Hernes Prosjektering på vegne av tiltakshaver Erik Mortenson.

Hernes Prosjektering har i brev av 25.11.2021 på vegne av tiltakshaver bedt departementet gjøre en ny vurdering av saken, hvor tiltakshaverens fagekspertise og argumenter tillegges vekt.

2. Omgjøringsbegjæringen

Begrunnelsen for begjæring om omgjøring framgår av et oppsummeringsnotat og kommentarer knyttet til departementets klagevedtak, og kan oppsummeres som følger:

- Departementet har ikke i tilstrekkelig grad vektlagt at Folla kraftverk vil bidra med fornybar energi, og betydningen dette vil ha sett i lys av den globale klimakrisen.
- Forurensningsbelastningen fra de nedlagte Folldal Gruver er en barriere for langtvandrende fisk som vil vedvare i svært lang tid. Folla kraftverk vil derfor ha begrenset betydning for fisk, samtidig som muligheten for fiskevandring vil bli ivaretatt ved en utbygging.
- Vannføringen i Folla varierer mye gjennom året, og departementets vurdering av lavvannføringen som utgangspunkt for krav om minstevannføring er ikke realistisk.
- Folla kraftverk vil ha begrensede konsekvenser for landskap, og sett i lys av de store landskapsinngrepene som følger av vindkraftverk, veianlegg og andre tiltak, kan ikke dette begrunne et avslag.

- Kostnadene ved tiltaket og anslag over framtidig kraftpris er usikre størrelser og kan ikke tillegges vekt.

3. Departementets merknader

Innledningsvis vil departementet bemerke at saken er endelig avgjort ved departementets klagevedtak av 10.09.2021, og at det ikke foreligger noen klageadgang.

Etter departementets vurdering kan ingen av alternativene for omgjøring i forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a til c anvendes i foreliggende sak. Etter departementets vurdering må en eventuell omgjøringsadgang i tilfelle søkes i de alminnelige ulovfestede forvaltningsrettslige reglene om omgjøring som det henvises til i forvaltningsloven § 35 siste ledd. Departementet bemerker at det må foreligge særskilte og kvalifiserte omstendigheter før vedtaket kan omgjøres etter disse reglene. Departementet vil i denne sammenheng også påpeke at det ikke er noen plikt for forvaltningen til å behandle en anmodning om omgjøring.

Departementet har vurdert anmodningen om omgjøring, men finner ikke grunnlag for å omgjøre klagevedtaket av 10.09.2021. Denne tilbakemeldingen er ikke et enkeltvedtak, og kan ikke påklages. Departementet vil likevel knytte noen kommentarer til omgjøringsbegjæringen.

Departementet registrerer at det i omgjøringsbegjæringen gis uttrykk for at klimahensyn tilsier "*at fornybar kraftutbygging bygges der det overhodet er mulig*". Fornybar kraftproduksjon, herunder vannkraft, er viktig sett i lys av klimaendringene, men departementet kan ikke legge ensidig vekt på dette forholdet. Fordelene ved det enkelte tiltak må vurderes opp mot ulemper, jf. vannressursloven § 25. Dette er en skjønnsmessig vurdering, og tiltakshaver er etter departementets syn først og fremst uenig i NVEs og departementets skjønnsutøvelse.

Ved avveiningen av et tiltaks fordeler og ulemper, er det viktig å være kjent med fordelssiden av tiltaket, som i denne saken kan prissettes, dog under usikkerhet.

Beregnete kostnader ved tiltaket og framtidig kraftpris ligger til grunn for vurdering av tiltakets lønnsomhet. Lønnsomhetsvurderingen gir uttrykk for tiltakets nytteverdi, og utbygging av lønnsom energi er en politisk målsetting, jf. energimeldingen (Meld. St. 25 (2015-2016)). Det er også en forutsetning at nytteverdien er kjent for å kunne gjøre en avveining av tiltakets samlede fordeler og ulemper.

Tiltakshaver og NVE har kommet fram til ulike kostnadstall. NVEs kostnadsgrunnlag for små vannkraftverk baserer seg investeringskostnader for alle element i vannkraftverk, som turbiner, generatorer, dammer, rør og tunneler,. I tillegg innhenter NVE årlig informasjon om prisutviklingen i markedet. Hensikten med NVEs kostnadsgrunnlag er å gi et mest mulig likt grunnlag for kostnadsberegninger. I selskapenes planlegging og myndighetenes konsesjonsbehandling avveies økonomi og konflikt med andre brukerinteresser. Det er derfor viktig at utbyggingskostnadene for de enkelte prosjektene og alternativene kan sammenlignes uten for store skjevheter som skyldes forskjellige priser og beregningsmetodikk. Samtidig kan det være forhold ved det enkelte tiltak som innebærer at tiltakshavers kostnadsberegninger ikke kan overses, dersom de skiller seg fra NVEs beregninger.

Departementet legger i tillegg NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse med anslag over fremtidig kraftpris til grunn for vurdering av tiltakets lønnsomhet. Analysen oppdateres årlig og inneholder tre alternative kraftpriser, som danner et utfallsrom for mulige inntekter fra salg av kraft.

I departementets vurdering er det i denne saken sett hen til de kostnadsberegninger som foreligger, både fra tiltakshaver og NVE, og NVEs anslag over framtidig kraftpris. Det framgår av departementets vedtak at usikkerheten i kostnadsberegningene og i anslaget over framtidig kraftpris normalt er betydelig, og det er derfor påpekt at klagebehandlingen skjer på grunnlag av en helhetlig avveining av prosjektets samlede fordeler og ulemper, og at ikke-prissatte virkninger står sentralt i den forbindelse.

Departementet har i klageavgjørelsen vurdert NVEs avveining av tiltakets fordeler og ulemper basert på revidert utbyggingsplan, og finner etter en ny vurdering at det ikke er grunnlag for å omgjøre vedtaket.

Det framgår av omgjøringsbegjæringen at OED, eventuelt politiske myndigheter, bes vurdere prosjektet på nytt. Departementet vil gjøre oppmerksom på at departementet er et politisk ledet forvaltningsorgan.

Departementet har i tillegg til omgjøringsbegjæringen mottatt en invitasjon fra tiltakshaver til å befare området under vinterforhold. Det er også vedlagt bilder i den forbindelse. Departementet finner ikke å kunne imøtekomme invitasjonen, all den tid klagesaken er endelig avgjort ved departementets vedtak.

4. Avslutning

Departementet mener det ikke er grunnlag for omgjøring av konsesjonen til Folla kraftverk.

Denne tilbakemeldingen er ikke et enkeltvedtak, og kan derfor heller ikke påklages, jf. reglene om klage i forvaltningsloven.

Med hilsen

Katrin Lervik (e.f.)
underdirektør

Steinar Pettersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Hernes Prosjektering v/Sten Hernes
Norges vassdrags- og energidirektorat